

Aki Huovinen
Toni Latvamäki

KAIKKIEN AIKOJEN

URHEILU- TIETOVISA

Minerva

Kaikkien aikojen urheilutietovisa

Aki Huovinen
Toni Latvamäki

**KAIKKIEN AIKOJEN
URHEILU-
TIETOVISA**

minerva
MINERVA KUSTANNUS
HELSINKI

© Aki Huovinen, Toni Latvamäki ja Minerva Kustannus, 2022.

www.minervakustannus.fi

Minerva Kustannus on osa Werner Söderström konsernia.

Ulkoasu: Taittopalvelu Yliveto Oy

ISBN 978-952-375-422-5

Painettu EU:ssa, Livonia Print, 2022

Sisällys

Lukijalle	7
Taso 1: Helppo	9
Taso 2: Keskitaso	49
Taso 3: Vaikea	89
Taso 4: Tositietäjille	129

TEEMAVISAT

Snooker	139
Musiikki urheilussa tai urheilu musiikissa	141
Kuriositeetteja	143
Pyhättöjä	145
Urheilu elokuvissa	147
Kenestä sanottua, tai kuka sanoi näin?	149
Lempinimet	151
Asusteita ja pukeutumista	153
Voimailu	155
Raviurheilu	157
Tähdenlentoja	159
Pesäpallo	161
Vaikeuksista välittämättä	163
Ampumaurheilu	165
Suurtaapahtumat	167

Menestystä urheilun ulkopuolellakin	169
Piikit ja pillerit	171
Moniosaajia	173
Suomalaisille vieraita lajeja	175
Hopea ei ole häpeä	177
Urheiluperheitä	179
Legendaarisia valmentajia	181
Jalkapallon miesten MM-kilpailut	183
Urheilu kirjoissa ja kirjoja urheilusta	185
E-urheilu	187
Suosittu kuntoliikuntalajit	189
Jalkapallolegendoja kentän laidalta	191
Jalkapallolegendoja kentän puolelta	193
Suomalaista miesjalkapalloa	195
Jääkiekkospesialit	197
Jalkaa toisen eteen	199
Suoraan kanveesiin	201
Vammaisurheilu	203
Sanaleikit	205
Tennis	207

Lukijalle

Urheilukysymyksiä laajalla lajikirjolla

Olemme seuranneet urheilua tarkasti – joidenkin mielestä kenties turhankin tarkasti – vuosikymmenten ajan. Se näkyy erityisesti tässä teoksessa esiintyvien urheilulajien ja -muotojen moninaisuutena. Kai-ken kattavaa urheiluvisakirjaa on vaikea tehdä, mutta olemme teok-ssamme pyrkineet huomioimaan urheilun monet eri kentät, hallit, kaukalot, radat, altaat, nurmet, parketit, molskit, kehät, rinteet, kum-pareet, mäet, salit ja niin edelleen.

Urheilutietäjät ovat kisailevaa sorttia. Tämä kirja tarjoaa erinomai-sen mahdollisuuden mitellä tietämyksestä vaikkapa jonkin tietyn aihe-piirin osalta. Kirjan 1 000 kysymystä on jaettu kymmenen kysymyksen kokonaisuuksiin. Sivun kääntöpuolella on vastaukset kysymyksiin sekä valmis vastausruudukko neljälle kilpailijalle.

Kirja sisältää neljän eri vaikeustason visoja, jotka kattavat laajan kir-jon eri urheilumuotoja ja -lajeja. Lisäksi kirjan jälkipuoliskon 35 eri-laista teemavisaa mahdollistavat kilpailemisen monissa tarkemmin rajatuissa kategorioissa.

Kuten urheilussa, myös tämän kirjan parissa viihtyy parhaiten, kun ei purista mailaa liian lujaa. Sopivan rento latautuminen ja omasta suorituksesta nauttiminen tuottavat varmasti parhaan lukemis- ja vastailukokemuksen. Takaamme sen, että jokainen urheilusta kosolti tietävä saa tästä kirjasta useita uusia knoppeja tietopankkiinsa.

Aki Huovinen & Toni Latvamäki

TASO 1: HELPPO

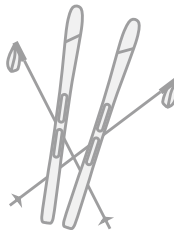
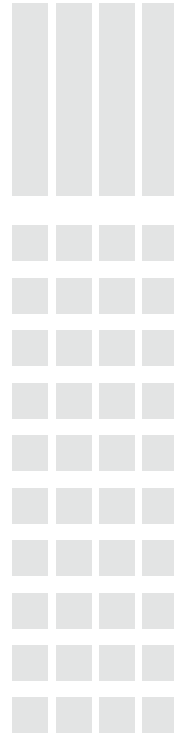
Sarja 1

1. Minkä nimisen suomalaisen naisen Dallas Wings varasi koripallon WNBA-liigaan koko varaustilaisuuden toisena pelaajana keväällä 2021?
2. Kuka jalkapalloilija siirtyi silloisella maailmanennätys siirto summalla, kuudella miljoonalla guldenilla, Ajaxista Barcelonaan syksyllä 1973?
3. Kuka erittäin tunnettu kiekkomies toimi vuonna 1975 perustetun jääkiekon SM-liigan ensimmäisenä toimitusjohtajana?
4. Kenestä suomalaisesta nyrkkeilijästä kertoo Juho Kuosmasen elokuva *Hymyilevä mies*?
5. Kuka myös viiksistään tunnettu puolalainen mäkihyppääjä on MM-kisahistorian menestyksekkäin urheilija neljällä henkilökohtaisella kultamitalilla?
6. Vuonna 2000 Helsingin Oulunkylän torille pystytettiin *Kulkurin uni* -niminen muistomerkki. Ketä tämä Veikko Myllerin toteuttama teos esittää?
7. Kuinka monta kohdetta on perinteisessä lauantain vakioveikkauksessa eli ”ykkösvakiossa”?
8. Kenen urheiluselostajan klassisiin kajautuksiin ”Katsokaa tätä meteliä” kuuluu?
9. Missä maassa Tanja Poutiainen voitti kaikki kolme arvokisahopeamitaliaan?
10. Kuka Kiira Korven kovana kilpakumppanina tunnettu nainen on ainoa henkilökohtaiseen Euroopan mestaruuteen yltänyt suomalainen taitoluistelija?

Vastaukset

Sarja 1

1. Awak Kuierin
2. Johan Cruijff
3. Kalervo Kummola
4. Olli Mäestä
5. Adam Malysz
6. Tapio Rautavaaraa
7. 13
8. Antero Mertarannan
9. Italiassa
10. Laura Lepistö

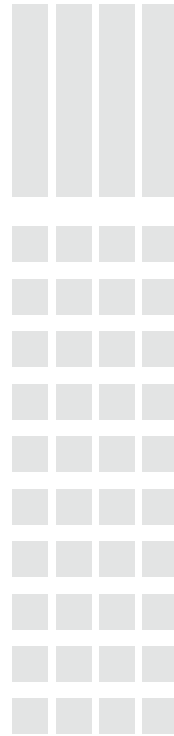
Sarja 2

11. Kuka maalivahtilegenda oli ensimmäinen Hockey Hall of Fameen nimetty pelaaja, joka ei koskaan pelannut NHL:ssä? Valinta tapahtui vuonna 1989.
12. Kuka nyrkkeilijä on kirjoittanut omaelämäkerralliset kirjat *Homma hanskassa* (2007) ja *Rajoilla* (2014)?
13. Minkä miehille menestystä Suomessa tuoneen urheilulajin ensimmäinen kansainvälisen tason suomalainen naisurheilija on ollut Julia Kykkänen? Hänen uransa jatkuu edelleen vuonna 2022.
14. Minkä urheilulajin huipputuomarina muun muassa vuoden 2006 miesten MM-finaalin viheltänyt suomalainen Carl Jungebrand tunnetaan?
15. Randy Barnes piti kuulantyyönnön maailmanennätystä hallussaan huikeat 30 vuotta 23,12 metrin tuloksellaan (20.5.1990). Käyttikö Barnes ennätystyönnössään pakitus- vai pyörähdysteknikkaa?
16. Racketlon-niminen yhdistelmälaji koostuu pöytätenniksestä, squashista, sulkapallosta ja tenniksestä. Mikä niistä on ainoa, joka ei ollut olympialajina vuonna 2021 Tokiossa järjestetyissä kisoissa?
17. Mikä talviurheilun suurvalta on voittanut ylivoimaisesti eniten alppihiihdon olympiamitaleita? Se on ainoa maa, jolla mitaliteita on yli sata.
18. Mitä termiä käytetään ratapyöräilyn kilpailuradoista?
19. Minkä lajin MM-kilpailuihin sisarukset Anu Nieminen ja Nina Weckström ovat osallistuneet parina?
20. Kuka suomalainen on voittanut kolme olympiakultaa tulemalla selkä edellä maaliin?

Vastaukset

Sarja 2

11. Vladislav Tretjak
12. Eva Wahlström
13. Mäkihypyn
14. Koripallon
15. Pyörähdystekniikkaa
16. Squash
17. Itävalta
18. Velodromi
19. Sulkapallon
20. Pertti Karppinen, soudussa

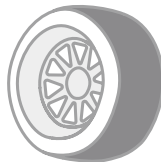
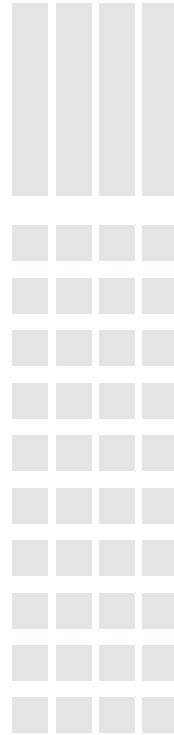
Sarja 3

21. Keneltä tunnetulta valmentajalta ja tv-kommentaattorilta Juhani Tamminen varasti Don Tami -lempinimensä?
22. Millä vuosikymmenellä jalkapalloon tuli sääntömuutos, joka kielsi maalivahtia ottamasta oman joukkueen pelaajan jalalla antamaa syöttöä käsiin?
23. Kuka ammattinyrkkeilijänäkin toiminut henkilö valittiin eduskuntaan vuoden 2003 vaaleissa yli 16 000 äänen vyöryllä?
24. Mikä laji päättää perinteisen kymmenottelun?
25. Mikä ensimmäistä kertaa vuonna 1985 järjestetty helsinkiläinen turnaus on osallistujamäärältään Euroopan suurin tyttöjen jalkapalloturnaus?
26. Kolme suomalaisurheilijaa, joita yhdistää sama etunimi, pääsivät kesäolympialaisissa mitalisijoille vuosina 1996–2004. Mikä nimi on kyseessä?
27. Missä voimailulajissa Jari ”Bull” Mentula voitti EM-kultaa vuosina 2002, 2004 ja 2008?
28. Mikä rytmisen voimistelun välineistä on painavin?
29. Kenen kuusissa olympialaisissa kilpailleen suomalaisen kumppanina kisoihin ovat osallistuneet vuorollaan Piccolo, Nør, Matador II, Edinburg, Flyinge Amiral ja Max?
30. Ian Thorpe on australialainen olympialegenda, joka on voittanut useita olympialaisten kultamitaleita. Mikä oli hänen lajinsa?

Vastaukset

Sarja 3

21. Don Cherryltä
22. 1990-luvulla
23. Tony Halme
24. 1 500 metrin juoksu
25. Stadi Cup
26. Marko (Asell, Yli-Hannuksela x 2, Kemppainen)
27. Penkkipunnerruksessa
28. Pallo
29. Kyra Kyrklundin
30. Uinti

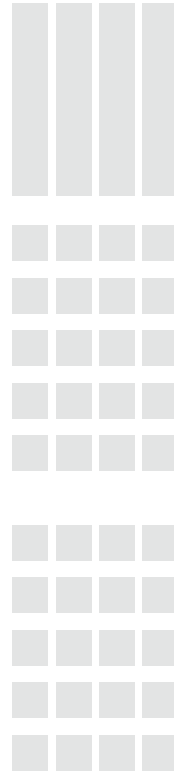
Sarja 4

31. Miltä saarelta Cristiano Ronaldo on kotoisin?
32. Missä kilpailulajissa lumilautailija Enni Rukajärvi on voittanut molemmat olympiamitalinsa ja ainoan maailmanmestaruutensa?
33. Mikä on pikajuoksussa (100 ja 200 metriä), pika-aidoissa (100 ja 110 metriä), pituushypyssä ja kolmiloikassa suurin sallittu myötätuuli, jotta tulos olisi tilastokelpoinen?
34. Kuka suomalainen kirjasi koripallon vuoden 2014 MM-kisoissa nimiinsä turnauksen korkeimman syöttökeskiarvon antamalla 5,8 koriin johtanutta syöttöä ottelua kohden?
35. Nykyisin käytettävä jääpallo on väriltään oranssi, mutta mikä on kaukalopallon pelivälineen perinteinen väri?
36. Kuka fiktiiviseen Kainalniemen kylään syntynyt suurmies paukautti keihästä 106,79 metriä ja juoksi sata metriä aikaan 9,72 sekuntia, vaikka kaatui 30 metrin kohdalla?
37. Kuinka pitkässä altaassa uinnissa kilpaillaan olympialaisissa?
38. Millä ihmisen fysiologiastakin tutulla nimityksellä curlingin maalialueen tai ”pesän” keskipistettä usein kutsutaan?
39. Kenellä eurooppalaisella taitoluistelijalla on oma tähti Hollywoodin Walk of Famella?
40. Kuka suomalainen on voittanut lentopallossa Mestarien liigan neljä kertaa ja yltänyt rantalentopallossakin MM-kisoihin?

Vastaukset

Sarja 4

31. Madeiralta
32. Slopestylella
33. 2,0 m/s
34. Petteri Koponen
35. Sininen
36. Elmo, Juhani Peltosen kuunnelmassa ja romaanissa
37. 50 metrin pituisessa
38. Nänni
39. Sonja Heniellä
40. Riikka Lehtonen

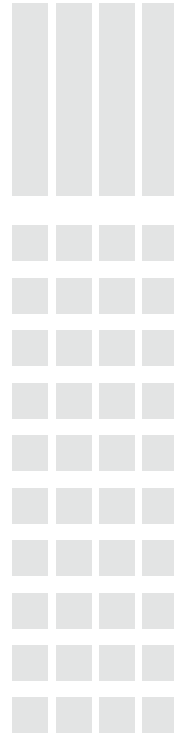
Sarja 5

41. Mikä satakuntalainen pesäpalloseura on 2000-luvulla ollut Suomen seuratuin naisten palloilujoukkue?
42. Minkä urheilulajin toistaiseksi ainoa suomalainen olympiaedustaja on ollut Riossa vuonna 2016 kilpaillut Suvi Mikkonen?
43. Mitä seuraa Pertti ”Ruoska” Lehtonen edusti jääkiekon SM-liigassa vuodesta 1976 aina vuoteen 1998 saakka?
44. Minkä tallin autolla Keke Rosberg voitti F1-kauden 1982 maailmanmestaruuden?
45. Isä Arvydas (s. 1964) ja poika Domantas (s. 1996) ovat NBA:ssakin menestyneitä koripalloilijoita. Mikä on heidän sukunimensä?
46. Kazakstanilainen huippupyöräilijä Andrei Kivilev kuoli tapaturmaisesti Pariisin–Nizzan kilpailussa vuonna 2003. Minkä varusteen käyttö tuli sen jälkeen pakolliseksi ammattipyöräilyssä?
47. Missä urheilumuodossa Suomi voitti neljä Helsingin olympialaisten kuudesta kultamitalistaan?
48. Mitä maata saksalaissyntyinen huippuhihtäjä Johann Mühlegg edusti vuodesta 1999 alkaen?
49. Kuka toimi Jyrki Järven parina Suomen menestyksekkäässä 49er-kultamitalijoukkueessa Sydneyn olympialaisissa?
50. Minkä puolueen kansanedustajana purjehduksen kolminkertainen maailmanmestari Sari Multala on toiminut vuodesta 2015 saakka?

Vastaukset

Sarja 5

41. Porin Pesäkarhut
42. Taekwondon
43. Helsingin IFK:ta
44. Williamsin
45. Sabonis
46. Kypärän
47. Melonnassa
48. Espanjaa
49. Thomas Johansson
50. Kokoomuksen

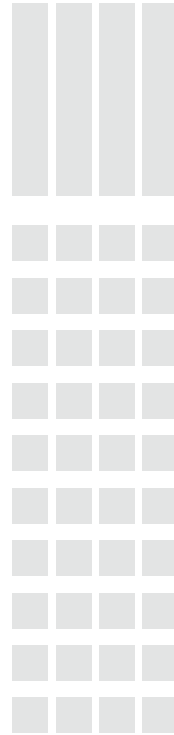
Sarja 6

51. Mikä on asukasluvultaan suurin maa, joka ei ole koskaan pelannut miesten tai naisten jalkapallon MM-kilpailuissa?
52. Mikä on ainoa heittolaji, jossa kilpaillaan myös yleisurheilun halliarvokilpailuissa?
53. Kuinka monta kertaa jokin muu maa kuin Kanada tai Yhdysvallat on pelannut naisten jääkiekon MM-kisojen finaalissa?
54. Minkä väristä paitaa pyöräilyn Ranskan ympäriajoa johtava kilpailija kantaa yllään?
55. Koripallon miesten finaaliottelu Münchenin olympialaisissa muistetaan poikkeuksellisen kiihkeänä matsina. Mitkä maat ottelussa olivat vastakkain?
56. Kuka suomalainen kehonrakentaja on toiminut kansanedustajana vuodesta 2011 saakka?
57. Missä itäsuomalaisessa kaupungissa ajettiin vuosittain rata-moottoripyöräilyn MM-sarjan osakilpailu vuosina 1964–1982?
58. Missä lajissa Mauro Berruto valmensi Suomen miesten maajoukkueen lähelle Euroopan huippua?
59. Kuka tennispelaaja? Hän on voittanut eniten kaksinpelin Grand Slam -turnauksia avoimella aikakaudella ja 23. voittonsa hän saavutti Australian avoimissa vuonna 2017.
60. Mikä numero on siinä pallossa, joka on lähimpänä pelin avauslyönnin suorittavaa pelaajaa biljardin ysipallossa?

Vastaukset

Sarja 6

51. Intia
52. Kuulantyyöntö
53. Kerran, Suomi vuonna 2019
54. Keltaista
55. Neuvostoliitto ja Yhdysvallat
56. Ritva ”Kike” Elomaa
57. Imatralla
58. Lentopallossa
59. Serena Williams
60. 1

**Mitä termiä käytetään
ratapyöräilyn kilpailuradoista?**

**Mikä rytmisen voimistelun välineistä
on painavin?**

**Minkä värisestä huivista Arsi Harju
muistetaan?**

Tunnetut visailukonkarit Aki Huovinen ja Toni Latvamäki ovat koonneet urheilun ja tietokilpailujen ystäville kattavan teoksen, jonka parissa voi testata tietämystään niin yksin kuin porukallakin.

Kirja sisältää 1 000 kysymystä ja vastausta urheilun eri lajeista ja ilmiöistä. Kysymykset vaihtelevat helpoista haastaviin. Mukana on myös eri lajien omia teemavisoja. Perinteisten urheilukysymysten lisäksi kirja tarjoaa yllättävää ja hauskaa pohdittavaa urheilumaailman oudoista sattumuksista.

Aki Huovinen on tietokilpailujen laatija ja maajoukkueen urheilutietäjä, joka on tehnyt pubivisoja vuodesta 2004 saakka ja laatinut useina vuosina kysymyksiä suomalaisiin ja kansainvälisiin kilpaharrastajien tietokilpailuihin. Ammatiltaan hän on kirjastonhoitaja.

Toni Latvamäki on jalkapallo-orientoitunut penkkiurheilija. Hän on laatinut useita kilpaharrastajien urheiluvisoja ja kilpaillut itsekin urheilutiedossa SM-tasolla. Hän toimii valtionhallinnossa ylitarkastajana.

minerva

MIX
Paperi vastuullisista lähteistä
FSC® C002795

79.814

Kansi Taittopalvelu Yliveto Oy

www.minervakustannus.fi

ISBN 978-952-375-422-5

